

Skellefteå kommuns yttrande över Sveriges internationella adoptionsverksamhet - SOU 2025:61

Skellefteå kommun har erhållit Sveriges internationella adoptionsverksamhet - SOU 2025:61 på remiss, och avger härmed följande yttrande.

Sammanfattning

Skellefteå kommun ställer sig positivt till att åtgärder vidtas för att stärka barnrättsperspektivet och rättssäkerheten vid internationella adoptioner.

Skellefteå kommun tillstyrker utredarens förslag om att avveckla internationell adoptionsförmedling, med hänvisning till tidigare brister och behovet av stärkt rättssäkerhet. Kommunen noterar att antalet internationella adoptionsärenden har minskat och medgivandeutredningar därmed blivit ovanliga. Kommunen ser även svårigheter med att upprätthålla kompetens inom området och välkomnar förslaget om ett nationellt resurscentrum som stöd till både professionella och adopterade. Skellefteå kommun vill även instämma att det är särskilt viktigt att ett resurscentrum faller under statlig regi då ett opartiskt och objektivet perspektiv är viktigt för rättssäkerheten.

Skärpta regler för tillstånd till internationell adoption

Utredningen föreslår att den internationella adoptionsförmedlingen ska avvecklas senast år 2028 och att lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling upphör att gälla. Vidare föreslås att nya bestämmelser införs i 4 kap. föräldrabalken för att skärpa reglerna för när tillstånd till internationell adoption får lämnas. Syftet är att förstärka barnrättsperspektivet och förhindra att tidigare oegentligheter upprepas.

Skellefteå kommun instämmer i att detta är ett viktigt steg för att säkerställa barnets bästa och tillstyrker därför förslaget om skärpta regler samt avveckling av adoptionsförmedling till år 2028.

Prövningen om adoptionsförfarandet får fortsätta flyttas från socialnämnderna till MFoF

MFoF har idag ansvar för auktorisation och tillsyn av förmedlingsverksamheten. Utredningen föreslår att myndigheten även ska ansvara för att pröva om ett adoptionsförfarande får fortsätta.

Om lagförslaget förverkligas och ansvaret om att ge samtycke ifall adoption får fortsätta flyttas till annan aktör kommer kommunerna få färre uppgifter inom

den internationella adoptionsverksamheten. För Skellefteå kommun skulle den förändringen inte innebära någon större förändring då ärenden om internationella adoptioner förekommer mycket sällan. Under de senaste fem åren har Skellefteå kommun hanterat åtta medgivandeutredningar där endast ett ärende resulterat i barnbesked.

Skellefteå kommun ser att det kommunala stödet är skört vid internationella adoptioner eftersom ytterst få ärenden hanteras och det är därför svårt att upprätthålla den kompetens som krävs. Skellefteå kommun instämmer därför i utredarens bedömning i kapitel 10.5 och tillstyrker att prövningsansvaret flyttas till MFoF.

Inrättande av nationellt resurscentrum för adopterade personer och adoptionsfrågor

Under kapitel 12.13 tar utredaren upp om hur det finns ett behov av resurscentrum där det adoptionsspecifika stödet kan samlas. Enligt 18 kap. 10 § Socialtjänstlagen (SoL) ansvarar socialnämnden för att tillgodose insatser till barn och unga som adopterats. Det finns dock ingen motsvarande bestämmelse för vuxna adopterade, utan i sådana fall att adopterade vuxna söker stöd så tillämpas 10 kap. 1 § SoL.

Skellefteå kommun tillstyrker utredarens förslag om att införa ett resurscentrum då det är tydligt att adopterade som målgrupp har specifika behov som kommunen inte alltid kan tillgodose.

Skellefteå kommun ser ett behov av ett statligt, opartiskt resurscentrum för adoptionsfrågor. Eftersom internationella adoptioner är ovanliga krävs tillgång till sakkunniga som kan vägleda professionella i komplexa ärenden och säkerställa rättssäkerheten. Ett sådant resurscentrum skulle vara en värdefull tillgång för Sveriges familjerätter – även för Skellefteå kommun.